VACANȚE SUSTENABILE

6

ÎNDRUMARE PENTRU UN TRAI MAI BUN

www.maibine.org / www.traieste.maibine.org

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

Mai bine
etic. ecologic. echitabil.

equiterre
Partnerin für nachhaltige Entwicklung
Partenaire pour le développement durable

Autor:
Anca Gheorghică

Editor grafic:
Tib Roibu

Ilustrator:
Daniela Tanasă

Corector:
Ana Maria Ungureanu

Asociaţia Mai Bine
Str. Gavriil Musicescu nr. 14,
Iași, 700127
contact@maibine.eu
www.maibine.eu

Iași, august 2014

Ghid realizat de Asociaţia Mai Bine
în cadrul proiectului Instrumente Educative și Participative pentru Dezvoltare Durabilă, co-finanţat printr-un grant din partea Elveţiei prin intermediul Contribuţiei Elveţiene pentru Uniunea Europeană extinsă și implementat în parteneriat cu *Equiterre – Partenaire* pour développement durable.

CUPRINS

4 Introducere

7 Turismul de masă și balearizarea

9 Ce tip de deplasări?

10 Costuri sociale ale turismului

12 Turismul durabil – definiții și conceptualizare

14 Sfaturi pentru un călător responsabil

20 Etichete pentru turism durabil

22 Vacanțe cu impact pozitiv în Romania

26 Couchsurfing

INTRODUCERE

Aproape paradoxal, deși mai puțin de 5 % din populația mondială poate călători dincolo de frontierele propriei țări, turismul, prin dezvoltarea explozivă din ultimele decenii, a devenit prima industrie în termeni de randament.

Mai bine de 250 de milioane de persoane lucrează în această industrie care, astăzi, reprezintă mai mult de 10 % din PIB-ul global și care a deservit mai mult de un miliard de turiști pe an din 2010.

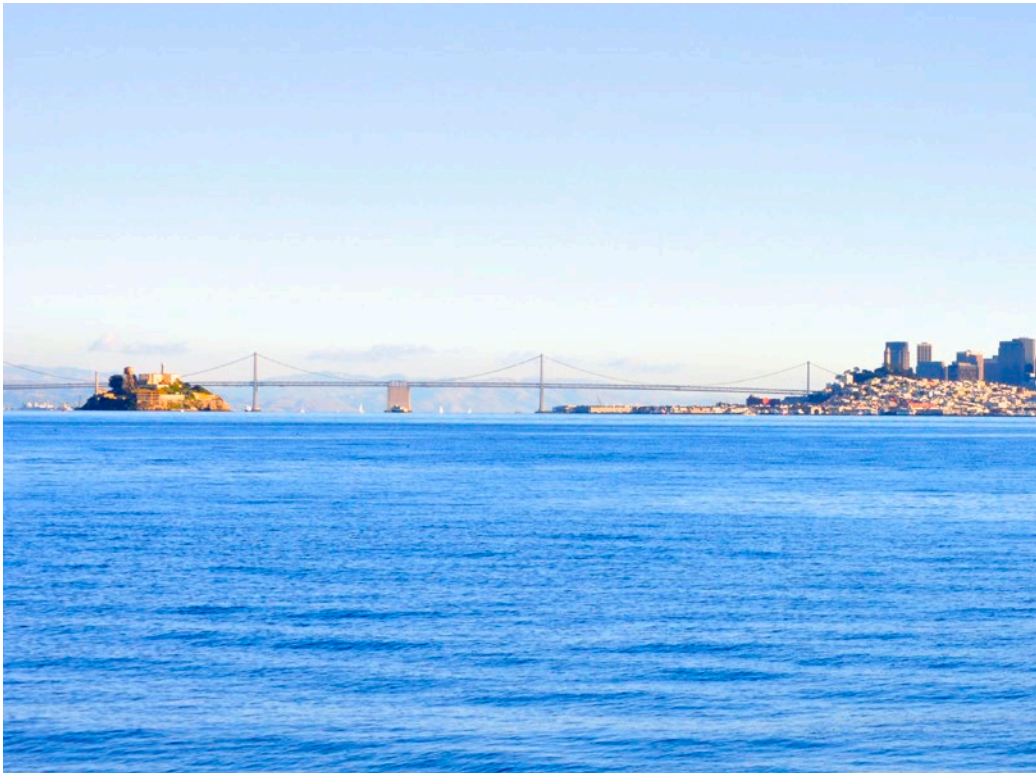

A călători sau a merge în vacanță într-o altă regiune a lumii înseamnă, la prima vedere, a aduce bani în zona respectivă, respectiv dezvoltarea economiei și a bunăstării locuitorilor. Însă un turism prost gestionat poate deteriora puțin câte puțin atracțiile care au adus odiniorară renume locului:

- **degradarea și denaturarea peisajului prin construcția de hoteluri sau de piste pentru aeroport**
- **distrugerea florei și a faunei**
- **utilizarea intensivă a resurselor naturale**
- **concentrarea populației**
- **zgomot și poluarea aerului ca urmare a transporturilor**
- **generare sporită de deșeuri și de ape uzate**
- **contaminarea solului etc.**

TURISMUL DE MASĂ ȘI BALEARIZAREA

Turismul de masă concentrează activitățile turistice într-o anumită zonă. Din punct de vedere economic, poate părea un lucru bun pentru regiunea gazdă. Însă efecte negative au loc de cele mai multe ori pe termen lung. De exemplu, **numeroase familii de agricultori își părăsesc satele pentru a găsi locuri de muncă în stațiunile turistice**, în numeroase insule abandonul agriculturii tradiționale duce la eroziunea solului ceea ce fragilizează traiul în zonele respective.

Neologismul ***balearizare*** desemnează în urbanism un tip de spațiu specializat în totalitate pentru turism, dezvoltat sub o formă anarhică, punând problema partajării spațiului când presiunea turistică este prea puternică.

Conceptul a luat naștere odată cu exploatarea turistică a insulei Mallorca din arhipelagul Insulelor Baleare, în anii '60. În mai puțin de o generație, între anii 1960 și 1980, toată economia insulei a basculat în jurul turismului de masă. Locuitorii insulei, care trăiau simplu din pescuit și agricultură, s-au văzut deodată intrați într-o societate urbană a abundenței.

Dacă turismul a permis în Mallorca și mai târziu în Ibiza o creștere economică extraordinară, acest lucru s-a realizat în detrimentul ecologiei și al peisajelor. Litoralul a fost colonizat, fără planificare sau alte forme de control, fără grijă cu privire la protecția mediului sau la calitatea vieții localnicilor, care au devenit marginalizați și constrânși din ce în

ce mai mult aproape exclusiv la locuri de muncă dependente de turism.

Infrastructurile au fost construite cât s-a putut de rapid în scopul unei rentabilizări cât mai bune și mai rapide a investițiilor. Betonul s-a răspândit pe insulă peste noapte, iar serviciile publice nu au putut ține pasul cu această dezvoltarea frenetică și haotică: apa potabilă, electricitatea, deșeurile, imigrarea, transporturile, criminalitatea au devenit toate problematice.

Astăzi, autoritățile din Insulele Baleare, puțin mândre de neologismul asociat cu arhipelaul lor, reacționează. Din 1995, **un plan veritabil de reconstrucție a fost pus pe picioare**. Unele infrastructuri turistice considerate nedaptabile și amenințătoare pentru mediu au fost chiar distruse.

Însă există multe alte situri turistice din lume care ar fi putut da la fel de bine naștere conceptului. Nu departe, pe Costa Brava și Costa del Sol, de exemplu. Chiar cele mai frumoase plaje din lume, cum sunt unele din Tailanda sau Boracay din Filipine, au urmat aceeași cale, cunoscând o dezvoltare anarhică. Deseori, pădurile sunt rase pentru

dezvoltarea terenurilor de golf sau, în zone cu resurse de apă precare, hoteluri sunt înălțate peste noapte, făcând problematică alimentarea cu apă a populațiilor locale.

Veniturile din activitățile turistice permit, în unele cazuri, restaurarea mediului natural degradat. Așa se întâmplă pe culmile muntelui Annapurna, în Nepal, unde femeile care gospodăresc adăposturi pentru turiștii atenți la impactul ambiental s-au organizat pentru reîmpădurirea muntelui pe care anterior ele însele l-au golit de păduri, pentru a se încălzi și a găti.

Insulele Seychelles din Oceanul Indian sunt, spre deosebire de insulele spaniole, un bun exemplu de politici turistice atente la provocările teritoriale și identitare. Autoritățile plafonează voluntar numărul maxim de turiști pe care arhipelagul îl poate primi anual, la 130.000. În insulele în care activitatea turistică este permisă, există reglementări stricte: o ocupație a terenului de maxim 30%, construcțiile nu depășesc coroana arborilor, nici o construcție la mai puțin de 150 de m distanță de plajă, educarea și formarea mâinii de lucru locale, protecția recifilor de corali etc.

Asta nu împiedică turismul să reprezinte jumătate din locurile de muncă și din veniturile arhipelagului. Așadar, **dezvoltarea durabilă și turismul pot fi conciliate.**

CE TIP DE DEPLASĂRI?

Aproximativ jumătate din carburanții folosiți pentru aviația civilă mondială este destinată turismului. Dioxidul de carbon, emis cu precădere prin traficul motorizat, este principalul gaz cu efect de seră care provoacă încălzirea climei. Traficul aerian joacă cel mai important rol în ecuație, mai ales pentru că produce CO2 la mari altitudini, iar călătoriile în avion cunosc o creștere anuală de 5% determinată în principal de tarifele atrăgătoare ale companiilor low cost.

O oră în avion, pentru fiecare pasager, generează mai multe emisii decât o persoană din Bangladesh pentru toate activitățile pe parcursului unui an. Un singur zbor, în funcție de distanță, altitudine, tip de avion, poate fi de 100 de ori mai dăunător mediului decât o călătorie cu trenul. Acesta are nevoie de trei ori mai puțină energie față de avion pe persoană transportată , și produce totodată mult mai puțin CO_2.

În multe cazuri, trenurile de mare viteză din Europa de vest sunt și mult mai competitive în ce privește durata parcursului, nefiind necesar timpul de deplasare de și până la aeroport și nici să se ajungă la gară cu cel puțin o oră înainte.

Din păcate, chiar și în țările vestice, unde durata călătoriilor cu trenul este comparabilă cu a celor realizate în avion, cele mai multe deplasări se fac cu avionul, ca urmare a prețurilor foarte joase practicate de unele companii.

Emisii de CO_2 pe pasager pentru 100 de km
Avion – 31 KG
Mașină – 16 kg
Tren – 5 kg

Nu este necesar să se parcurgă mii de kilometri, pentru a simți plăcerea descoperirilor. Situri naturale și culturale există și în regiunile din vecinătate. Privilegierea turismului de proximitate nu contribuie numai la reducerea costurilor și a impactului negativ asupra mediului al deplasărilor, ci și la promovarea și dezvoltarea culturii și economiei locale.

COSTURI SOCIALE ASOCIATE CU ACTIVITĂȚILE TURISTICE

Banii obținuți prin activitățile turistice pot fi un factor destabilizator pentru o populație, mai ales dacă diferențele de nivel de trai față de vizitatori sunt semnificative. Profitând de câștigurile financiare, fermierii vând terenurile agricole cultivabile, în vederea utilizării acestora pentru construirea de infrastructuri pentru turiști. Activitățile artizanale dispar pentru că locuitorii preferă se le sacrifice în favoarea locurilor de muncă din industria turistică, mai bine remunerate. O regiune devine astfel foarte dependentă de o singură activitate și pierde progresiv autonomia și know-how-ul specific.

În țările din sudul global, turiștii consumă în medie de la 7 până la 10 ori mai multă apă decât populația locală. Hotelurile, grădinile, piscinile sau terenurile de golf sunt foarte mari consumatori de apă și de energie. În zonele în care aceste resurse sunt deja rare, populația locală este uneori constrânsă la rații fixe, pentru ca turiștii să se poată bucura de un confort mai bun.

În plus, banii din turism antrenează o creștere a prețurilor și crează o nouă ierarhie socială, accentuând sărăcia. Aceasta este una dintre originile turismului sexual, mai ales a prostituției infantile, care se dezvoltă de mulți ani în mai multe țări asiatice, precum Tailanda și Filipine, la care se adaugă mai nou țări din alte continente, precum Republica Dominicană, Cuba, Mexic sau Kenya.

După datele UNICEF, mai mult de 2 milioane de copii sunt victimele acestui sector turistic anual. Pentru vizite etnologice în sânul unor sate locuite de minorități, cu costumuri și obiceiuri spectaculare, de cele mai multe ori traseele se realizează cu acordul autorităților din țările respective, dar rareori în urma unor consultări a populației băstinașe, care nu atr beneficii de pe urma banilor turiștilor străini.

TURISMUL DURABIL – DEFINIȚII ȘI CONCEPTUALIZARE

Turismul durabil răspunde la nevoile prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a răspunde la ale lor. Este fructul unor eforturi permanente și necesită controlul constant al efectelor acestei activități, ceea ce presupune adaptarea, de fiecare dată când este posibil, prin măsurile de prevenire și de corectare necesare:

• **exploatarea de manieră optimă a resurselor naturale** care constituie un element cheie al punerii în valoare turistică, prezervând procesele ecologice esențiale și ajutând la salvarea resurselor ecologice esențiale și menținerea biodiversității;

• **respectarea autenticității socioculturale a comunităților gazdă**, conservându-le atuurile culturale vii sau construite și valorile lor tradiționale, și contribuind la înțelegerea și toleranța interculturală;

• **asigurarea unei activități economice viabile** pe termen lung, oferind tuturor părților implicate avantaje socioeconomice repartizate în mod echitabil, mai ales locuri de muncă stabile, posibilități de beneficii și servicii sociale pentru comunitățile gazdă, contribuind astfel la reducerea sărăciei;

• participarea, în cunoștință de cauză, a tuturor actorilor, și politici publice solide care să asigure o **participare largă și existența unui consens.**

Organizația Mondială a Turismului

În viziunea noastră, turismul durabil ține cont în gestiunea pe termen lung de toate resursele unei regiuni și nu doar de interesele economice pe termen scurt.

Scopul este de a prezerva calitatea mediului, valențele estetice ale locului și legăturile sociale cu locuitorii.

Următoarele valori și dimensiuni sunt parte integrantă din sustenabilitatea turismului:

Protecția mediului - grija de a nu deranja ecosistemul și admirația și respectul pentru peisaje, biodiversitate și toate aspectele culturale inerente locului.

Responsabilitatea - implicarea populațiilor locale în diferitele faze ale proiectului turistic, respectul persoanelor, culturii și naturii, și o repartiție echitabilă a resurselor generate.

Solidaritatea cu populațiile vizitate și Echitatea - alocarea unei părți echitabile din beneficiile/ profitul activităților turistice și de o remunerare corectă a muncii prestate de localnici.

Comunitatea - consultarea membrilor comunității cu privire la cum este gestionat turismul în locul respectiv (în mod particular indigenilor și sătenilor din sudul global) și participarea comunităților gazdă la luarea de decizii.

SFATURI PENTRU UN CĂLĂTOR RESPONSABIL

Activitate transversală, turismul străbate toate sectoarele activității umane, drept care o abordare sustenabilă a acestui sector la nivel individual presupune reflecții cu privire la provocări și soluții aferente mediului natural și mediului social, economiei, culturii, drepturilor omului.

Este necesară dezvoltarea ideii de a călători sub formă conștientă și de a conlucra la alternative mai bune. Din păcate, ca și în alte domenii, nu există o rețetă magică și schimbarea se va realiza de la firul ierbii, cu fiecare destinație nouă în parte. Mișcarea pentru călătorii sustenabile este în creștere și include organizații din toată lumea, care caută să educe și să ofere alternative pentru a ajuta la scăderea impactului ambiental al activităților turistice și la sporirea beneficiilor aduse comunităților gazdă.

Este nevoie, în primul rând, de a îndemna gazdele și/sau operatorii turistici să vadă lumea diferit, nu ca pe o resursă de exploatat, ci ca un loc valoros care merită protejat și celebrat pentru unicitatea și diversitatea inerente.

Totodată, este nevoie ca aceștia să privească clienții nu ca simple unități de consum, ci ca oaspeți care caută să fie relaxați, educați, transformați. Alternativele sustenabile constau în activități turistice descrise de mai puțin volum, mai puțină aglomerație și zgomot, mai puține daune ambientale și mai multă însemnătate, sens, valoare, echilibru.

Fie că mergi într-un centru urban foarte dezvoltat sau într-o așezare rurală dintr-o țară mai puțin dezvoltată, ca turist responsabil ar trebui să fi luat cunoștință la caracteristicile locului de destinație, să conștientizezi impactul pe care prezența ta îl are asupra populației locale și asupra mediului, și să îți propui să minimizezi impactele negative. Cele mai multe dintre sfaturile care urmează sunt simple, ușor de urmat și pot face diferența.

CONSIDERENTE DIN SFERA PROTECȚIEI MEDIULUI

Învață despre probelemele de mediu din locurile pe care le vizitezi. Diferitelor regiuni le corespund condiții diferite în funcție de ecosistemele lor. Învață despre efectele turismului de masă pentru plaje, munți, terenuri umede, deșerturi etc. și caută să neutralizezi aceste efecte.

Folosește apa cu cumpătare. Multe comunități se confruntă cu precaritatea resurselor de apă, și alimentarea cu această resursă este anevoioasă pentru mulți. Făcând dușuri rapide, poți ajuta la diminuarea consumului de apă.

Economisește energia: stinge luminile, aerul condiționat și închide căldura când nu ești în cameră.

Redu consumul, Reutilizează, Reciclează: cei 3R elementari din ecologie sunt valabili oriunde ai fi. Întotdeauna este bine să încerci să folosești cât mai puține resurse.

Reutilizează oricând poți (orice călător conștient folosește recicpiente pentru apă reutilizabile și sacoșe de pânză, de exemplu). Reciclează, dacă țara în care călătorești permite facilități de colectare selectivă; dacă nu, cu atât mai mult este important să reflectezi cu privire la ce și cum consumi (sticlele de apă îmbuteliate folosite de turiști formează munți de deșeuri în anumite regiuni). Nu arunca gunoiul pe care îl produci, chiar dacă localnicii o fac, ci caută o pubelă!

Folosește transportul public local oricând este posibil, mergi pe jos sau fă rost de o bicicletă.

Cumpără produse locale și hrănește-te cu alimentele specifice locului, autohtone. În loc să-și faci cumpărăturile dintr-un supermarket (care folosește mai multă energie pentru a transporta mâncarea pe distanțe lungi), **vizitează piețele locale sau cumpără de la un mic aprozar din apropiere** (adu cu tine de fiecare dată o sacoșă reutilizabilă și cere să nu ți se împacheteze cumpărăturile dacă nu e nevoie); de cele mai multe ori nu este ușor să găsești restaurante care pregătesc

hrană organică, însă poți alege locuri care folosesc ingrediente produse local.

Nu cumpăra produse de tipul suvenirurilor realizate din specii aflate în pericol (din fildeș sau din corali, spre exemplu) sau artefacte valoroase din punct de vedere istoric și cultural; întreabă de fiecare dată de unde vin produsele respective, întrucât pentru unele este ilegal exportul.

Nu deranja viețuitoarele sălbatice și menține o distanță potrivită de acestea; nu folosi echipamente motorizate, zgomotoase în comunități mici sau în locuri despre care se știe că adăpostesc animale sălbatice; nu culege și nu lua acasă resurse naturale locale precum scoici, oase de animale, plante etc.

Alege activitățile de recreere cât mai înțelept și practică sporturi cu impact scăzut asupra mediului, care nu presupun folosirea de mult echipament și de resurse fosile, și care nu deranjează pe cât posibil mediul și comunitățile locale.

Folosește locuri de cazare sau de de ședere care au reputația de a fi sustenabile. Sutenabilitatea poate însemna mai multe lucruri: în locul respectiv se colectează selectiv deșeurile, se folosesc forme alternative

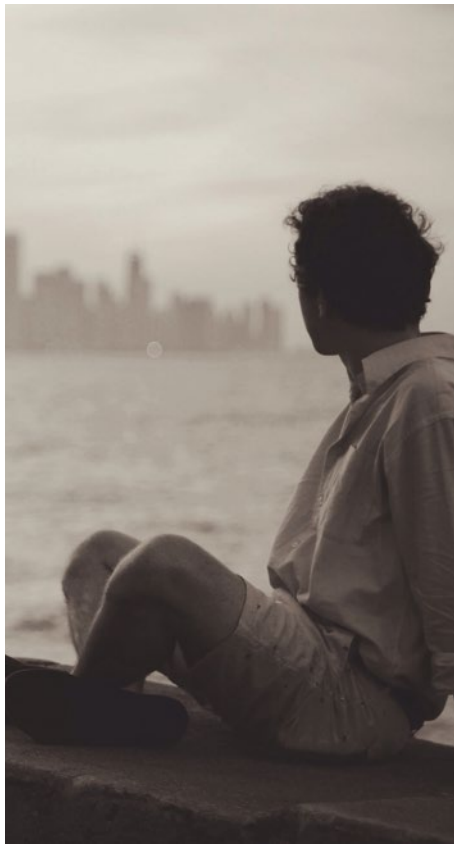

de energie, sunt deținute și/sau administrate de localnici, contribuie la dezvoltarea locală, au sisteme în practică pentru reducerea consumului de apă și de energie, oferă hrană locală, crescută prin metode agricole tradiționale, oferă subvenții pentru personal și facilități pentru folosirea bicicletei și/sau a transportlui public în comun, au o politică în ce privește protecția mediului la care aderă transparentă pentru clienți.

CONSIDERENTE SOCIALE

Informează-te cu privire la destinația ta, învață despre istoria sa, situația politică, evenimente curente, grupuri culturale și dinamica interculturală, religie, geografie, bucătărie, transport etc.

Dacă nu stăpânești limba, învață măcar câteva fraze de bază în limba regiunii tale gazdă, învață despre cum se salută oamenii și practică salutul respectiv. Limbajul corporal este de asemenea important de analizat și de adaptat sub o formă cât mai potrivită.

Află care sunt tabuurile și obiceiurile locale, întrebând cunoscuți care au călătorit în aceeași zonă sau consultând informațiile disponibile în ghiduri specializate sau pe internet și respectă-le.

Respectă diferențele culturale și învață din ele; oameni din diferite locuri acționează după anumite norme, principii – nu încerca să le schimbi și să te bucuri de diversitate și noutate; îmbracă-te cât mai potrivit, întrucât respectarea codurilor de îmbrăcăminte este foarte importantă, mai ales în cazul siturilor religioase.

Învață mai multe într-un domeniu care te interesează în timp ce călătorești; află cum oameni dintr-o altă cultură abordează o pasiune sau un hobby pe care o/îl ai.

Ieși de pe căile gata bătătorite; caută evenimente care nu sunt menționate în ghidurile de călătorii și locurile care nu reprezintă aglomerații turistice; mergi acolo unde localnicii merg, cu discreție, pentru a nu interveni în spații și activități private.

Adu cadouri mici și reprezentative de acasă dacă știi că vei petrece timp cu o familie locală sau într-o comunitate.

Selectează locul de cazare în funcție de anumite condisedente sociale, precum investițiile în zonă ale afacerii sau organizației respective, aprovizionarea cu produse locale și angajarea de forță de muncă autohtonă pentru sprijinirea comunității locale, politici care încurajează comerțul echitabil și echitatea în general, contribuția la păstrarea resurselor etc.

CONSIDERENTE ECONOMICE

Cumpără produse și servicii din surse locale; nu negocia prea mult pentru câțiva lei în minus dacă mergi în locuri în care asta ar putea să însemne mai mult pentru gazdă decât pentru tine.

Stai în locuri de cazare care sunt deținute de localnici, mănâncă la restaurante cu produse locale și care sunt proprietatea localnicilor și angajează ghiduri dintre băstinași; în general, mai puțin înseamnă mai bine; dacă decizi să mergi într-un tur ghidat, informează-te cu privire la practicile lor.

Constribuie cu ceva în comunitatea pe care o vizitezi dincolo de banii pe care îi cheltui pentru a primi ceea ce dorești – de exemplu, dacă planifici călătoria din timp poți contribui cu resursele tale de timp prin a fi voluntar într-o organizație locală.

Ia în considerare angajamentul destinației tale la practici sustenabile cu privire la drepturile omului, conservarea resurselor naturale, pace etc.

Nu oferi dulciuri sau cadouri copiilor locali! Acest lucru poate încuraja cerșetoria. Dacă vrei să donezi, informează-te contactând o organizație, școală sau o agenție turistică locală, pentru a te asigura că ceeea ce dăruiești ajunge acolo unde trebuie și este distribuit adecvat.

Alege-ți locul de cazare în funcție de cum sprijină acesta comunitatea locală (de exemplu prin donarea unui procent din profituri către cauze sociale sau pentru conservarea biodiversității), cum își selectează furnizorii și se asigură că aceștia nu încalcă drepturile omului.

ETICHETE PENTRU TURISM DURABIL

Eticheta europeană, simbolizată printr-o floare, a fost creată pentru recompensarea produselor și serviciilor turistice care respectă mediul natural. În ultimii zece ani, floarea a devenit un simbol care ghidează consumatorii într-o manieră simplă și exactă.

Produsele care poartă această etichetă au fost în prealabil verificate de instituții indepenedente cu privire la conformitatea cu criterii ecologice stricte și criterii de performanță riguroase. Douăzeci și trei de grupe de produse există.

Din anul 2004, *Comisia Europeană* a stabilit criteriile pentru locurile de campare, primele infrastructuri turistice care au putut beneficia de acest logo. Este afișată de către serviciile de cazare care încurajează educarea publicului, monitorizează consumul de apă și de energie, limitează producerea de deșeuri și privilegiază utilizarea de resurse regenerabile și de substanțe mai puțin toxice. Lista cu opțiunile de cazare ecologică poate fi consultată pe pagina **www.eco-label-tourism.com**

Steagul Albastru distinge plajele și porturile turistice pe baza calității apei, educației ecologice a publicului, gestiunea environamentală (colectarea selectivă a deșeurilor, de exemplu) și de siguranță. Detalii se pot afla accesând: **www.blueflag.org**

Eticheta de Comerț Echitabil pentru Turism în Africa de Sud (Fair Trade in Tourism South Africa - FTSA), lansată în anul 2002, este prima etichetă pentru turismul durabil din istoria mișcării pentru comerț echitabil. A fost inspirată de munca organizației britanice *Tourism Concern*, care luptă împotriva exploatării prin activitățile turistice.

Eticheta încurajează și publică exemple de bune practici demarate de prestatorii de servicii turistice din Africa de Sud, în materie de turism echitabil și responsabil.

Criteriile care trebuie respectate cu strictețe sunt următoarele :

- **salarii decente, corecte și condiții de muncă rezonabile, redistribuirea echitabilă a beneficiilor;**
- **practicarea comerțului echitabil;**
- **respectul drepturilor omului, a culturii și a naturii.**

www.fairtourismsa.org.za
www.toursimconcern.org.uk

VACANȚE CU IMPACT POZITIV ÎN ROMANIA

www.eco-romania.ro
Asociația Română de Ecoturism a reușit crearea de parteneriate pentru conservarea naturii și dezvoltarea turismului împreună cu asociații de turism, organizații neguvernamentale active în sfera dezvoltării locale și protecției mediului, proiecte de conservare a naturii și agenții de turism.

Ideea inovativă promovată de această asociație este de a aduce împreună sectorul public și cel privat într-un parteneriat pentru conservarea naturii și dezvoltarea sustenabilă a turismului în România. Pe pagina oficială a asociației poți descoperi trasee turistice ecologice în destinații precum: Țara Dornelor, Țara Hațegului, Munții Apuseni, Delta Dunării, Băile Tușnad, zonele săsești, Țara Branului, Țara Lăpușului sau Munții Măcinului.

O destinație de vacanță nu se alege doar în funcție de peisaj, de preț și de oferta turistică.

Călătorul poate să se preocupe de impactul deplasărilor sale asupra mediului natural și de consecințele sejurului pentru populația locală, economia și viitorul regiunilor în cauză.

www.calareincarpati.com
Călare în Carpați este un proiect al Asociației Române de Ecoturism, care își propune să utilizeze turismul ecvestru ca alternativă ecoturistică pentru dezvoltarea comunităților din jurul sau din interiorul ariilor protejate din România, în scopul sprijinirii conservării naturii pe termen mediu și lung. Au fost alese parcurile Munții Măcinului, Apuseni, Munții Rodnei și Călimani pentru dezvoltarea turismului ecvestru, deorece aici există deja mici nuclee de centre de activități ecvestre atât în directa administrare a parcurilor, cât și în comunitățile locale.

www.rowmania.ro
Rowmania este o inițiativă de ecoturism în Delta Dunării, lansată ca proiect al Asociației Ivan Patzaichin - Mila 23, care dezvoltă produse turistice, programe de antreprenoriat social, campanii de canoe și programe de dezvoltare durabilă în arii naturale protejate, cu focus pe activități care sprijină oamenii și tradițiile din Delta Dunării. Asociația Ivan Patzaichin - Mila 23 are un capital de imagine semnificativ, generat în mod direct de prezența și contribuția activă a multiplului campion olimpic Ivan Patzaichin. Acesta a lansat în anul 2011 o barcă de canoe cu un design nou și unic – canotca, bicicleta apelor.

www.turismlent.ro/crisan
COMPANIA DE TURISM LENT s-a născut ca instrument de implementare a unui amplu plan de dezvoltare și promovare a ecoturismului în România, elaborat în parteneriat de către *Asociația de Ecoturism din România* și *Asociația Ivan Patzaichin - Mila 23*. *CTL* este brațul comercial al celor două organizatii, contribuind la dezvoltarea pieței de ecoturism în România, la sprijinirea serviciilor de turism ale localnicilor și la susținerea conservării naturii.

DRUMURILE VERZI DIN ROMANIA

Drumuri Verzi reprezintă o inițiativă răspândită și recunoscută în Statele Unite ale Americii, precum si în Europa de Vest prin care se promovează conservarea, valorificarea moștenirii culturale și naturale a unei regiuni pe baza principiilor dezvoltării durabile și se crează noi oportunități educative, economice și sportive în localitățile din regiune.

Drumurile Verzi aduc beneficii mediului înconjurător, îmbunătățesc calitatea vieții și oferă șansă activităților economice durabile pentru populația localităților din zonă. Inițiatorul programului *Greenways* în România este *Fundația pentru Parteneriat* care, prin finanțarea a mai multor organizații, a contribuit la implementarea a opt Drumuri Verzi în România:

- **Drumul Apelor Minerale**: inaugurat în 2004, este situat în Bazinul Ciucului, județul Harghita, cu trasee de 12-40 km lungime, făcând legătura între numeroasele băi și izvoare de apă minerală;

- **Drumul Aurului**: inaugurat în 2005, este situat în Roșia Montana în Munții Apuseni, fiind o rețea de trasee cu o lungime de peste 50 km;

- **Drumul Molidului**: străbate Munții Hășmaș și Munții Giurgeu pe mai multe porțiuni, parcurge traseele de odinioară a căilor ferate înguste, are peste 180 km lungime;

- **Drumul Moștenirii Maramureșene**: situat în Munții Gutâi, cu o lungime de 64 km divizat în două trasee, parcurge habitate naturale și așezări tradiționale;

- **Drumul Calcarului**: cuprinde o rețea de 150 km de trasee situate în centrul Munților Trascău - case tradiționale, permite accesul la 15 rezervații naturale;

- **Drumul Râului Tur**: este o rețea de aproximativ 65 km pentru cicliști, în rezervația naturală "Râul Tur", o zonă inclusă în rețeaua Natura 2000;

- **Drumul Sării**: 50 km de-a lungul drumului antic roman, în județul Mureș;

- **Drumul Așezărilor Săsești**: 120 km, pornește din cetatea medievală a Sighișoarei.

www.repf.ro

VIAȚA LA ȚARĂ ÎN ROMANIA

Village Life

Întreprinderea socială **Village Life Romania** își propune să redefinească turismul rural în acord cu nostalgia pentru valorile ancestrale. Asociația dezvoltă programe bazate pe comunitățile locale din satele românești, contribuind astfel la întâlnirea ofertei de servicii a sătenilor cu nevoile de recreere și de învățare a persoanelor de la oraș.

Sunt stimulate implicarea comunității și participarea în procesele de luare a deciziilor, considerându-se că abordarea *de jos în sus* sau *de la firul ierbii* poate rezolva mai bine pe termen lung problemele erodării tradițiiilor și culturii rurale din România; de asemenea, membrii Village Life Romania educă informal în domeniul protecției mediului și al dezvoltării sustenabile rurale în toate dimensinile sale (inclusiv subiecte precum agricultură sustenabilă, arhitectură verde sau conservarea peisajelor tradiționale etc).
www.villagelife.ro

Prin intermediul proiectelor sunt scoase în evidență oportunități, facilitându-se expunerea beneficiarilor rurali la exemple de bune practici, creându-se conexiuni pentru aceștia către surse de know-how în turismul rural sustenabil.

SPRIJINIREA MOȘTENIRII CULTURALE DIN TRANSILVANIA

Greenway Tour este o întreprindere socială inițiată de *Asociația EcoLogic* din Baia Mare, care oferă vacanțe cu un program generos alocat experiențelor de vizitare, ce permite o întoarcere în timp prin contact direct cu o latură foarte bine conservată a culturii dacice și contopire în natură.

Cumpărând serviciile turistice oferite de acest operator turistic local, **puteți contribui la conservarea diversității biologice**, 10% din prețul plătit fiind investit în proiecte de conservare în aria protejată avută în custodie de către asociație, respectiv Situl Natura 2000, Munții Gutâi - Creasta Cocoșului.

De asemenea, în pachetele turistice sunt folosite servicii locale, facilitându-se astfel dezvoltarea durabilă a comunităților din jurul ariilor protejate, clădită pe valorile locale.
www.maramuresgreenways.ro

Asociația Mihai Eminescu Trust are ca misiune conservarea și regenerarea satelor și comunelor din Transilvania și din Maramureș, două dintre zonele cele mai autentice din Europa. De-a lungul Transilvaniei, mii de case istorice, mori, hambare și poduri sunt ruinate sau deformate, ca urmare a dezvoltării moderne.

Dacă orașe mai mari precum Sibiu sau Sighișoara au primit sprijin internațional pentru conservare și restaurare, comunitățile rurale au fost în mare parte neglijate.

Asociația administează Drumul Verde al Moștenirii Săsești și oferă tururi ghidate în satele Viscri, Malancrav, Florești, Crit, Biertan și Apafi Manor.
www.mihaieminescutrust.org

BINE DE ȘTIUT

COUCHSURFING este cea mai mare comunitate pentru călătorii din lume, având peste 4 milioane de membri în peste 244 de țări și teritorii.

Reprezintă o inovație socială care revoluționează cultura turismului: nu implică niciun fel de schimburi monetare și permite cunoașterea în mai mare profunzime a unor destinații turistice prin experiența de a locui și de a petrece timpul chiar cu localnicii regiunilor vizitate.
În întregime dezvoltată pe bază de voluntariat, rețeaua urmărește schimbul de experiențe și ospitalitate între membri. Astfel, cei care călătoresc pot căuta localnici din locațiile de destinație pentru a le solicita cazare, ghidare sau pur și simplu pentru a petrece câteva ore împreună pentru a cunoaște mai bine realitatea locului. În general, membrii petrec de la câteva ore sau nopți până la o săptămână, bucurându-se de ospitalitatea gazdei și de gratuitatea serviciilor oferite. În schimb, musafirul poate găti mâncăruri tradiționale pentru gazdă, din țara sa de origine, sau împărtăși diverse alte tipuri de abilități practice.
Platforma promovează așadar interculturalitatea și transmiterea de cunoștințe între membri, și permite un sistem de feedback, cu mărturii și comentarii care ajută la identificarea satisfacerii anumitor preferințe și permite o mai mare siguranță pentru membrii rețelei.

Couchsurfing are misiunea declarată de a schimba cultura turismului și de a contribui la o lume mai bună. De curând, inițiativa a devenit o Corporație de tip B în SUA, formă juridică ce desemnează segmentele economiei dedicate creării de beneficii sociale (B vine de la cuvântul beneficiu). Valoarea rețelei a fost recunoscută în publicații precum New York Times, The Guardian sau The Times.
www.couchsurfing.com

RESURSE UTILE:

www.use-it.travel
– informații și hărți pentru peste 30 de orașe europene, realizate de localnici

http://www.ethicaltraveler.org

www.responsibletravel.com

www.voyagespourlaplanete.com
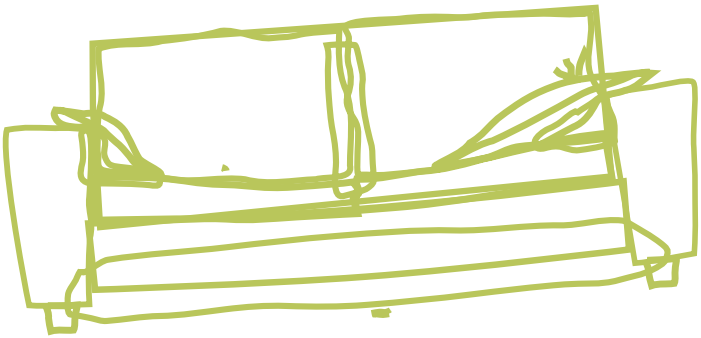
www.voyageons-autrement.com